

Отенко Ірина Павлівна
д.е.н., професор кафедри міжнародних економічних відносин та
безпеки бізнесу

Мельник Володимир Володимирович
Здобувач магістерського рівня за спеціальністю 073 «управління
фінансово-економічною безпекою»

Мовчан Сергій Анатолійович
Здобувач магістерського рівня за спеціальністю 073 «управління
фінансово-економічною безпекою»

Складові корпоративної безпеки організаційного розвитку підприємства

Анотація: У сучасних умовах ведення бізнесу підприємства стикаються з численними загрозами, які можуть вплинути на їхню стабільність і розвиток. Для забезпечення стійкого організаційного розвитку необхідно створити комплексну систему корпоративної безпеки, яка включає економічні, інформаційні, кадрові, юридичні, технологічні та фізичні аспекти.

Основними положеннями забезпечення корпоративної безпеки організаційного розвитку є такі: цілі, функції, завдання та інструментарій корпоративної безпеки повинні відповідати та бути інтегрованими в систему управління розвитком підприємства; корпоративна безпека є невід’ємною складовою системи стратегічного управління розвитком, оскільки безпосередньо спрямована на досягнення цілей; ключовими принципами корпоративної безпеки в системі стратегічного управління розвитком

виступають: відповідності цілям розвитку та узгодженості й збалансованості з інтересами підприємства й суб'єктів зовнішнього середовища; вибір та розробка стратегічного інструментарію корпоративної безпеки організаційного розвитку ґрунтуються на результатах аналізу можливостей розвитку підприємства та умов його функціонування.

Погляд на причину загрози як виникнення та загострення протиріч, суперечностей, конфлікту визначає необхідність проведення їх ідентифікації та аналізу. Типовими протиріччями, що виникають під час реалізації організаційних змін й представляють об'єкти корпоративної безпеки є:

«цілі – обмеження зовнішнього середовища», коли політика підприємства не відповідає значенням обмежень зовнішнього середовища;

«цілі – інтереси сейкхолдерів», коли важливі стратегічні рішення приймаються без врахування інтересів ключових груп-учасників корпоративних відносин;

«оновлення – стабільність», так як необхідність оновлення пов'язана з ризиками втрати стабільності та фінансово-економічної стійкості;

«цілі – організаційні можливості» визначаються невідповідністю організаційної структури поставленим цілям, конфліктністю завдань та організаційних функцій;

«цілі – матеріальні ресурси» визначаються недостатністю матеріальних ресурсів для реалізації цілей;

«швидкість інноваційних змін – обмеженістю існуючого інструментарію управління», що характеризуються наростанням темпів змін у зовнішньому середовищі або організаційної складності внутрішнього середовища.

Вирішення визначених протиріч дозволяє створювати умови безпеки для реалізації процесів організаційного розвитку через ідентифікацію ризиків, ситуацій небезпеки при управлінні ними. Кожному із виділених типів протиріч відповідає певний об'єкт управління організаційними змінами та пріоритетний вид безпеки (економічної, кадрової, інформаційної, техніко-технологічної, корпоративної). З огляду на поставлене завдання, визначених

предмета та об'єкту даного дослідження, корпоративна безпека виступає основним видом, що охоплює та поєднує зазначені види безпеки (табл.1).

Таблиця 1

Складові корпоративної безпеки організаційного розвитку підприємства

Назва складової	Пояснення
Корпоративна	Охоплює організаційно-економічні елементи системи корпоративного управління розвитком з метою гармонізації інтересів підприємства та учасників корпоративних відносин, планування та узгодження взаємодії функціональних підрозділів підприємства.
Економічна	Вважається провідною й вирішальною для ефективного функціонування підприємства. До цієї складової корпоративної безпеки входять такі елементи, за якими оцінюється забезпеченість фінансово-економічними ресурсами та подолання загроз пов'язаних з фінансово-економічною стійкістю реалізації процесів організаційного розвитку.
Інтелектуальна і кадрова	Визначається інтелектуальним та професійним потенціалом кадрів, готовністю та лояльністю до реалізації процесів організаційного розвитку, вмотивованістю на навчання.
Техніко-технологічна	Створюється техніко-технологічним потенціалом та забезпечується за рахунок інноваційності, надійності, екологічності, енергозбереження та якості технологічного процесу.
Екологічна	Такий стан та умови організаційного розвитку, при якому забезпечується екологічна рівновага та гарантується захист навколишнього середовища: біосфери, атмосфери, гідросфери, літосфери, космосфери, видового складу тваринного і рослинного світу, природних ресурсів, збереження здоров'я і життєдіяльності людей.
Інформаційна	З одного боку, відображає специфіку (достатність, достовірність, якість) та склад інформації, необхідної підприємству для стійкої реалізації процесів розвитку, а з іншого, формує основні вимоги до порядку розкриття інформації підприємства, його поведінки на ринку тощо.

На сьогоднішній день існує значна кількість наукових праць, об'єктом дослідження яких є ризик, криза, загроза[1, 2]. З позиції захищеності розвитку підприємства, корпоративна безпека розглядається як стан захищеності життєво важливих економічних інтересів підприємства «від внутрішніх і зовнішніх джерел небезпеки, який формується адміністрацією та персоналом шляхом реалізації системи заходів правового, організаційного та інженерно-технічного характеру» [3]. «від недобросовісної конкуренції, протиправної діяльності кримінальних формувань та окремих осіб, здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам, зберігати стабільність функціонування та

розвитку відповідно до його стратегічних цілей» [4, с. 345-354]. За позицією Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьова, О. М. Ляшенко безпека підприємства це міра гармонізації в часі й просторі між економічними інтересами підприємства та інтересами суб'єктів навколишнього середовища, які діють поза межами підприємства та впливають на нього [5, с. 87].

Слід зазначити, що внутрішні та зовнішні загрози економічної безпеки близькі

Шлях взаємопов'язаний, і такий поділ є досить умовним. Що важливо, внутрішнє

Компонент економічної безпеки має першорядне значення. Тому внутрішній компонент економічної безпеки значною мірою або навіть повністю визначає і зовнішній компонент економічної безпеки. Основна функція забезпечення економіки безпека полягає у мінімізації пошкодження потенціалу підприємства в умовах нестабільних зовнішнє та внутрішнє середовище [2]. Будь-яке підприємство займається конкретною економічною та торгівельною діяльністю, отже, поняття зовнішніх та внутрішніх загроз економічної безпеки для кожного підприємства будуть індивідуальними.

Література:

1. Кріпкий А. Ю. Загрози економічної безпеки підприємницької діяльності в Україні. Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Одеса, 2 березня 2019 р.). Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2019. – 132с., С. 55–57.

2. Комарков Д. В., Шкребень Р. П. Методичне забезпечення фінансово-економічної безпеки в системі корпоративного управління. Економіка, фінанси та управління: теорія та практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 30 червня 2017 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2017. С. 36–40.

3. Дафт Р. Организационная теория и дизайн / Дафт Р., Мерфи Д., Уилмотт Х. – СПб: Питер, 2013. – 640 с.

4. Кріпкий А. Ю. Сутність корпоративної безпеки підприємств. *Моделювання регіональної економіки*: зб. наук. праць. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2017. № 2 (30). С. 345–354.

5. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко К. : Лібра, 2003. 280 с.